

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันจังหวัดเชียงรายได้กลายเป็นเมืองเศรษฐกิจ และแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งในประเทศไทย ดังจะเห็นได้จากในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้มีการรณรงค์ให้มีการท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญหลายๆที่ในจังหวัด การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวทำให้เกิดการขยายตัวของพื้นที่เมืองในเขตเทศบาลนครเชียงรายยังคงเป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องดังจะเห็นได้จากการพัฒนาที่ดินริมสองฟากถนนสายสำคัญที่ตัดขึ้นใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายตัวของอาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่เกาะตัวตามแนวถนนสายหลักผลจากการขยายตัวของประชากรทำให้เทศบาลนครเชียงรายมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นเกิดสิ่งก่อสร้างขึ้นมากมาย กล่าวคือเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะของความเป็นเมืองไม่ว่าจะเป็นการใช้ที่ดินเพื่อเป็นแหล่งพาณิชย์กรรมที่อยู่อาศัยอาคารบ้านเรือนสิ่งปลูกสร้างนิคมอุตสาหกรรม มีการขยายขอบเขตเมืองออกไปอย่างไม่จำกัดทำให้แต่เดิมที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรได้ถูกรุกถ้ำจากการขยายตัวเมืองส่งผลให้พื้นที่เกษตรกรรมในเขตเทศบาลลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว

การที่มีประชากรเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด เพราะมีการกระจุกตัวของที่พักอาศัยและย่านพาณิชยกรรมเกิดของเสียที่เกิดจากการดำเนินชีวิต หรือขยะและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้น หากไม่มีการบริหารจัดการและการกำจัดอย่างถูกวิธี ส่วนผลทำให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่นเน่าเหม็น ควันพิษ เกิดมลภาวะ และเกิดปัญหาสุขภาพตามมา จะเห็นได้ว่าการขยายตัวอย่างไร้ทิศทางของพื้นที่บริเวณอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย โดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้าและการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม จะนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน รวมทั้งพื้นที่ผลิตอาหารที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีพลดลง (คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย, 2552)

พื้นที่ในเขตเทศบาลนครเชียงรายนั้น ยังคงมีพื้นที่หลายส่วนที่ยังคงเป็นพื้นที่ว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์ ซึ่งพื้นที่เหล่านั้นเป็นของเทศบาลนครเชียงรายและของหน่วยงานของภาครัฐ เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย โดยพื้นที่เหล่านี้หากได้รับการจัดการใช้ประโยชน์ก็ส่งผลดี ทั้งในด้านการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมในเขตเทศบาล และยังเป็นแหล่งผลิตอาหารทางภาคเกษตรกรรม

เพื่อเลี้ยงประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย ซึ่งเทศบาลนครเชียงรายก็มีความมุ่งหวังที่จะดำเนินการในการที่จะนำพื้นที่ว่างเปล่าต่างๆมาใช้ อย่างไรก็ตามการนำพื้นที่ต่างๆมาใช้จำเป็นต้องมีการจัดการวางแผนการใช้พื้นที่เพื่อเกษตรกรรมขึ้น การใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเจริญเติบโตของพื้นที่ในบริเวณนี้เทศบาลนครเชียงรายได้เห็นความสำคัญที่จะใช้ประโยชน์จากพื้นที่ว่างเปล่าในเขตเทศบาลนครเชียงรายมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรม เพื่อให้เกิดแหล่งผลิตอาหารเลี้ยงประชาชนในเขตเทศบาลในสภาพการณ์ปกติ และยังมีมองไปถึงการเตรียมพื้นที่เพื่อใช้สำหรับเป็นแหล่งอาหารให้ประชาชนในกรณีที่เกิดปัญหาต่างๆ เช่น ภัยพิบัติ คนจนไร้ที่ทำกิน เป็นต้น โดยเบื้องต้นสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงรายจะมีวัตถุประสงค์ในการนำเอาพื้นที่ว่างเปล่าภายใต้หน่วยงานอยู่มาใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรม

ผู้วิจัยได้เข้าพูดคุยและร่วมโครงการ ได้มีความสนใจที่ทำการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในเขตเทศบาลนครเชียงราย ของประชาชนที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่ดังกล่าวและประชาชนที่อยู่ภายใต้เขตเทศบาลนครเชียงรายเพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อแนวคิดการนำเอาที่ดินว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์และประโยชน์ที่ได้รับเพื่อสะท้อนถึงสภาพความเป็นจริงของความต้องการของประชาชนต่อการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในเขตเทศบาลนครเชียงราย และเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เสนอแนะทางความเป็นไปได้ในการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้กับเทศบาลนครเชียงราย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่เกษตรกรรมในเขตเทศบาลนครเชียงราย
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในเขตเทศบาลนครเชียงราย
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางความเป็นไปได้ต่อการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมในเขตเทศบาลนครเชียงราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของประชาชนต่อการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในเขตเทศบาลนครเชียงราย
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางการจัดการด้านการเกษตร โดยมาตรการทางผังเมืองที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

นิยามศัพท์เฉพาะ

พื้นที่เกษตรกรรม หมายถึง พื้นที่ในเขตเทศบาลนครเชียงราย ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตรรวมทั้งพื้นที่สีเขียว

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในเขตบริเวณเทศบาลนครเชียงราย

เทศบาลนครเชียงราย หมายถึง เขตเทศบาลนครเชียงรายซึ่งมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 60.85 ตารางกิโลเมตรประกอบด้วยพื้นที่ของตำบลต่างๆ ทั้งหมด 4 ตำบลได้แก่ ตำบลเวียงทั้งตำบลตำบลรอบเวียงตำบลริมกก และตำบลสันทราย เทศบาลนครเชียงราย ประกอบด้วยชุมชน 62 ชุมชน

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น วางแผน และดำเนินงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย และประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนครเชียงราย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved